

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Czerwiec 2017

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. Rosja i Japonia stopniowo zbliżają się w kierunku rozpoczęcia współpracy gospodarczej na spornych wyspach, a na przyszły rok planowana jest także intensywne wymiana kulturalna;
- b. Japonia planuje dalszy rozwój współpracy z Mińskiem, wskazując na możliwość zwiększenia budżetu projektów grantowych wdrażanych na Białorusi;
- c. na uwagę zasługuje rosyjski plan rozwiązania problemu zbrojeń północnokoreańskich, który upatruje przyczyny napiętej sytuacji na Półwyspie Koreańskim nie tylko w prowokacjach Pjongjangu, ale także wrogim nastawieniu Stanów Zjednoczonych.

II. JAPONIA – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

1 czerwca: białoruski ambasador odwiedza międzynarodowe tragi zabawek w Tokio. Podczas wystawy ambasador Ruslan Esin spotkał się z przedstawicielami białoruskiej firmy Polesie, która sprzedaje swoje produkty na terenie Japonii. Na targach białoruska firma prezentowała się na wspólnym stanowisku z japońską firmą Akira. Obie firmy osiągnęły porozumienie, w ramach którego na terenie Japonii ma się odbyć wiele wspólnych prezentacji.

2-5 czerwca: wizyta delegacji z Kioto w Kijowie. Podczas wizyty burmistrz Kioto Kadokawa Daisaku spotkał się z merem Kijowa Witalijem Kłyczko, a także wygłosił wykład na Uniwersytecie Kijowskim imienia Borysa Hrinchenki. Ponadto delegacja z Kioto odwiedziła wystawę sztuki dziecięcej powstałej w ramach projektu „Kids Guernica” w Twierdzy Kijów oraz wystawę Okiagari Koboshiego prezentowaną w muzeum czarnobylskim. Z okazji wizyty burmistrza Kadokawy odnowiono Park Kioto, gdzie odbyła się pamiątkowa uroczystość zorganizowana pod patronatem mera Kłyczko i japońskiego ambasadora Sumi Shigeki. Delegacja z Kioto została także zaproszona przez Witalija Kłyczko na lunch, który odbył się na łodzi pływającej po Dnieprze. Omówiono wtedy dalszą współpracę między Kioto i Kijowem. Z okazji przyjazdu delegacji z Kioto ambasador Sumi zorganizował także przyjęcie, które miało na celu wymianę kulturalną między mieszkańcami obydwu miast.

4 czerwca: premier Abe Shinzo i inni przedstawiciele rządu w otwarciu „rosyjskiego sezonu”. Wydarzenie miało miejsce w sali koncertowej Tokio Bunka Kaikan, a oprócz premiera wśród gości znaleźli się minister spraw zagranicznych

Kishida Fumio, minister spraw gospodarczych i współpracy z Rosją Seko Hiroshige, polityk Partii Liberalno-Demokratycznej Komura Masahiko oraz zastępca sekretarza generalnego Rady Ministrów Nogami Kotaro. Stronę rosyjską reprezentowała wicepremier Olga Gołodiec. Japonia została wybrana na pierwszy kraj, w którym w tym roku zostanie otwarty „sezon rosyjski”, co ma na celu promowania wymiany kulturalnej z Japonią. Zdaniem strony rosyjskiej wydarzenie to ma być także motywacją do ścisłej współpracy kulturowej w przyszłym roku, kiedy to obchodzone będą „rok Japonii” w Rosji oraz „rok Rosji” w Japonii.

5 czerwca: spotkania białoruskiego ambasadora Ruslana Esina z honorowym konsulem Białorusi w Akicie. Honorowy konsul Republiki Białorusi w Akicie Sasaki Masamitsu spotkał się z Ruslanem Esinem, aby omówić prace realizowane w regionie Tohoku z zakresu rozwoju współpracy humanitarnej. Białoruski dyplomata podczas rozmowy podkreślił potrzebę wzmocnienia elementu gospodarczego w działaniach konsula honorowego. Omówiono także kwestie międzyregionalnej współpracy. Podczas spotkania Sasaki Masamitsu został także zaproszony do wzięcia udziału w konferencji konsulów honorowych, która odbędzie się jesienią tego roku w Mińsku.

6 czerwca: primabalerina Teatru Bolszój spotyka się z premierem Abe Shinzo. Primabalerina Swietłana Zacharowa oraz skrzypek Vadim Repin, reprezentujący rosyjski Teatr Bolszój złożyli kurtuazyjną wizytę premierowi Japonii. Podczas spotkania Abe Shinzo wyraził zadowolenie, że rosyjski prezydent Władimir Putin pragnie pogłębiać relacje kulturowe obu państw, decydując się na otwarcie światowego sezonu baletowego właśnie w Japonii. Natomiast przedstawiciele Teatru Bolszój wprowadzili premiera w szczegóły rosyjskich występów artystycznych zaplanowanych w tym roku w Japonii.

6 czerwca: spotkanie amerykańskich, rosyjskich i japońskich ekspertów. W Tokio miało miejsce spotkanie ekspertów z amerykańskiego Centrum Studiów Strategicznych i Międzynarodowych (CSIS), rosyjskiego Instytutu Światowej Gospodarki i Stosunków Międzynarodowych (IMEMO) oraz japońskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych (JIIA). Tematem rozmów ekspertów było bezpieczeństwo w regionie Azji Wschodniej, bezpieczeństwo energetyczne na terenie Azji i Pacyfiku oraz nieprolifracja broni jądrowej. Przedstawiciele japońskiego ministerstwa spraw zagranicznych byli obecni na spotkaniu jako obserwatorzy. W wydanym przez ministerstwo komunikacie zostało podkreślone znaczenie tego typu spotkań jako szansy prowadzenia dialogu w różnych dziedzinach między Japonią, Rosją i Stanami Zjednoczonymi. Takie spotkania ekspertów odbywają się od 2010 roku. W 2012 roku

trójstronne spotkanie ekspertów zakończyło się wydaniem wspólnego oświadczenia, które zawierało zalecenia dotyczące polityki.

9 czerwca: białoruski ambasador Ruslan Esin złożył listy uwierzytelniające cesarzowi Japonii Akihito. Podczas ceremonii ambasador Białorusi Ruslan Esin podziękował Japonii za jej wkład w minimalizowanie skutków katastrofy jądrowej w Czarnobylu. Ambasador podkreślił także starania strony białoruskiej w osiągnięciu nowego poziomu dwustronnej współpracy politycznej i gospodarczej pomiędzy obydwoma państwami. W ceremonii wziął udział także japoński minister finansów Aso Taro, który z białoruskim ambasadorem wymienił opinie na temat aktualnego stanu i dalszych perspektyw rozwoju białorusko-japońskiej współpracy gospodarczej.

12 czerwca: japoński wiceminister spraw zagranicznych spotyka się z szefem parlamentarnego zespołu przyjaciół „Ukraina-Japonia”. Wicepremier Kishi Nobuo spotkał się z Leonidem Yemetsem w ramach 25. rocznicy ustanowienia relacji dyplomatycznych między Japonią i Ukrainą. Wiceminister Kishi w rozmowie wskazał na potrzebę przyspieszenia wewnętrznych reform na Ukrainie i zaoferował pomoc Japonii w tym zakresie. W odpowiedzi Leonid Yemets wyraził gotowość pracy nad reformami w swoim państwie, w tym nad poprawą środowiska inwestycyjnego. Obie strony wyraziły nadzieję na dalszy rozwój relacji dwustronnych. Była to pierwsza wizyta przedstawiciela grupy przyjaźni „Ukraina-Japonia” w Japonii.

13 czerwca: w Japonii odbywa się 6. edycja konferencji dotyczącej japońsko-rosyjskiej wymiany w sektorze publicznym i prywatnym. Spotkanie to miało miejsce w biurze japońskiego premiera i uczestniczyli w nim zarówno przedstawiciele rządu, jak i sektora prywatnego, w tym zastępca sekretarza generalnego Rady Ministrów Nogami Kotaro oraz minister spraw gospodarczych i współpracy z Rosją Seko Hiroshige. Podczas spotkania zostały zaprezentowane szczegółowe rezultaty szczytu japońsko-rosyjskiego, który miał miejsce 27 kwietnia. Omówiono m.in. implementację ośmiostopniowego „planu współpracy”, który dotyczy kooperacji w zakresie energetyki, zdrowia, polepszania jakości życia w mieście, wymiany i współpracy między małymi i średnimi przedsiębiorstwami, budownictwa przemysłowego czy zaawansowanych technologii. Przedstawiciele sektora prywatnego zaprezentowali natomiast ostatnie dokonania w zakresie współpracy japońsko-rosyjskiej. W efekcie spotkania zgodzono się na dalsze pogłębianie współpracy między sektorami publicznymi i prywatnymi oraz rozwój japońsko-rosyjskich relacji na polu ekonomicznym.

14 czerwca: czy Japonia zniesie wizy dla ukraińskich obywateli? Leonid Yemets, ukraiński polityk i członek Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy

(PACE), po swojej wizycie w Japonii ogłosił, że tamtejszy rząd pracuje nad zniesieniem wiz dla obywateli Ukrainy. W chwili obecnej jest za wcześnie, by mówić o konkretnej dacie wprowadzenia tego postanowienia w życie, jednak ukraińscy dyplomaci współpracujący z japońskim rządem chcieliby zniesienia wiz przed rokiem 2020, kiedy w Tokio mają odbyć się igrzyska olimpijskie.

15 czerwca: prezydent Ukrainy spotyka się z prezesem Japońskiej Agencji Współpracy Międzynarodowej (JICA). Kitaoka Shinichi, prezes JICA, podczas swojej pierwszej wizyty na Ukrainie spotkał się z prezydentem Ukrainy Petro Poroszenko. Prezydent Ukrainy wyraził wdzięczność rządowi Japonii za ogromną pomoc finansową i humanitarną, która ma na celu wsparcie reform i instytucji demokratycznych, ułatwienie rozwoju gospodarczego i przywrócenie infrastruktury w zniszczonych przez walki regionach Donbasu. Obie strony podczas spotkania omówiły także sposoby intensyfikacji dwustronnej współpracy w zakresie wdrażania dużych projektów z zakresu poprawy bezpieczeństwa energetycznego, rozwoju infrastruktury i ochrony środowiska na terenie Ukrainy przy pomocy japońskich inwestorów. Rozmawiano także na temat ukraińsko-japońskiej współpracy handlowej i gospodarczej.

16 czerwca: Japonia przyjmuje pacjentów w ramach projektu wspierania mieszkańców Terytoriów Północnych. W ramach projektu do japońskich szpitali przyjęto 5 obcokrajowców, w tym dzieci, którzy są mieszkańcami czterech spornych wysp należących do archipelagu Kurylskiego. Obecnie mieszkańcami spornych terytoriów są w większości Rosjanie. Wyspy te odgrywają znaczącą rolę w relacjach japońsko-rosyjskich.

19 czerwca: japoński ambasador spotyka się z dyrektorem biura antykorupcyjnego na Ukrainie. Ambasador Japonii na Ukrainie Sumi Shigeki spotkał się z dyrektorem Narodowego Biura Antykorupcyjnego Ukrainy (NABU) Artemem Sytnykiem. Podczas spotkania dyrektor NABU wyraził wdzięczność za konsekwentne wsparcie ze strony Japonii. Natomiast ambasador Sumi oświadczył, że dla strony japońskiej walka z korupcją jest jedną z najważniejszych reform na Ukrainie, dlatego nadal będzie wspierać wysiłki NABU.

20 czerwca: spotkanie szefa III oddziału centralnego banku Japonii z przedstawicielami białoruskiej ambasady. Szef III oddziału Banku Japońskiego ds. współpracy międzynarodowej Yu Nakano spotkał się z przedstawicielami białoruskiej ambasady, aby omówić rozszerzenie współpracy białorusko-japońskiej w dziedzinie kredytów oraz inwestycji. Omówiono także kwestię nawiązania kontaktów i współpracy z bankami na Białorusi.

23 czerwca: Japonia rozważa zwiększenie środków finansowych dla Białorusi w ramach Programu Pomocy Grantowej na rzecz Podstawowej Polityki Bezpieczeństwa Ludzkości (GGP). Przedstawiciel japońskiej misji dyplomatycznej chargé d'affaires ad interim Tokunaga Hiroki spotkał się z przewodniczącym Komitetu Wykonawczego Obwodu Brzeskiego. Podczas konferencji prasowej, która miała miejsce po spotkaniu, Tokunaga Hiroki zapowiedział, że rząd japoński rozważa zwiększenie budżetu projektów w ramach programu GGP na Białorusi. Jest to program, który skupia się na wspieraniu lokalnych projektów rozwoju społeczno-gospodarczego, szczególnie w takich dziedzinach jak edukacja, zdrowie i warunki życia, a także zapobieganie i usuwanie skutków katastrof. Podczas swojej wizyty w Brześciu Tokunaga Hiroki uczestniczył w ceremonii wręczenia sprzętu medycznego lokalnym zakładom opieki społecznej, który został zakupiony ze środków japońskiej dotacji w ramach programu GGP. Przewodniczący Komitetu Wykonawczego Obwodu Brzeskiego Anatoly Lis podziękował japońskiemu rządowi za pomoc finansową w usuwaniu skutków katastrofy w Czarnobylu. Jak zauważył Anatoly Lis, w wyniku działania programu GGP wiele instytucji medycznych poprawiło swoją infrastrukturę, co przyczyniło się do podniesienia poziomu opieki zdrowotnej w regionie. Białoruś uczestniczy w japońskim programie grantowym od 2004 roku; od tego czasu zostało zrealizowanych na jej terytorium 38 projektów o łącznej wartości 3,1 miliona dolarów.

27 czerwca: Rosja i Japonia rozpoczęły pierwsze wspólne badania na spornych terytoriach. Badania mają na celu ocenę potencjału wspólnych działań gospodarczych na spornych wyspach Kurylskich (Terytoriach Północnych według strony japońskiej). Japońska delegacja składała się z 70 osób, w tym urzędników państwowych oraz ekspertów z sektora prywatnego. Na miejscu grupa planuje stworzyć listę możliwych priorytetowych działań gospodarczych w takich dziedzinach jak rybołówstwo, turystyka oraz opieka zdrowotna. Rozpoczęta pod koniec czerwca wyprawa jest efektem spotkań premiera Abe Shinzo i prezydenta Władimira Putina, które miały miejsce w grudniu i kwietniu. Tokio ma nadzieję, że program wspólnych działań na tych terytoriach utoruje drogę do rozstrzygnięcia długotrwałego sporu z Moskwą. Wyprawa prowadzona przez specjalnego doradcę premiera Abe Hasegawę Eiichi, a stronę rosyjską reprezentuje gubernator obwodu sachalińskiego Aleksandr Choroszawin. Pierwsze badania mają trwać 5 dni.

III. PÓŁWYSEP KOREAŃSKI – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

2 czerwca: południowokoreański ambasador na Ukrainie spotyka się z przedstawicielem Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Ambasador Lee Yang-gu z dyrektorem zarządzającym ukraińskiego oddziału Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBRD) Francisem Maligem. Dyskutowali oni o ukraińskiej gospodarce. Dodatkowo został poruszony temat współpracy w dziedzinie rolnictwa.

2-5 czerwca: wizyta delegacji z Gwangmyeong w Irkucku. Południowokoreańska delegacja pod przewodnictwem burmistrza Gwangmyeong Yang Ki-dae udała się do Irkucka w Rosji. 3 czerwca delegacja spotkała się z burmistrzem Irkucka Dmitry Berdnikowem. Południowokoreańska wizyta w Rosji odbyła się w ramach wyprawy Eurazjatyckiej Kolei Kontynentalnej. Podczas spotkania władz obu miast omówiono plany współpracy w dziedzinie turystyki i kolei.

4 czerwca: Rosja oskarża Koreę Południową i Stany Zjednoczone o eskalację napięcia w regionie. Zastępca rosyjskiego ministra obrony generał Aleksander Fomin wypowiedział się w kwestii systemu antybalistycznego THAAD, który jest wdrażany na terytorium Republiki Korei przez Stany Zjednoczone. Zdaniem Fomina THAAD może zostać użyty do wystrzelenia rakiet dalekiego zasięgu, dlatego nie powinien być postrzegany wyłącznie jako system obrony. Przemawiając podczas Dialogu Shangri-La w Singapurze rosyjski polityk wyraził zaniepokojenie Rosji całą sytuacją. Według niego system THAAD stanowi bezpośrednio zagrożenie dla Rosji. Fomin skrytykował Stany Zjednoczone, które rozmieszczając w regionie elementy globalnego systemu obrony antyrakietowej nie rozwiązują napięć na Półwyspie Koreańskim, ale wręcz przeciwnie, pogłębiają je. Obawia się on, że umieszczenie THAAD w Korei Południowej spowoduje regionalny wyścig zbrojeń, a także może sprowokować Koreę Północną do ataku. Przedstawiciel rosyjskiego ministerstwa obrony poinformował również o analizowaniu przez stronę rosyjską doniesień na temat chęci wzmocnienia systemu obrony przeciwrakietowej przez Japonię. W obszarze działań takich środków obronnych mogłyby znaleźć się sporne terytoria Wysp Kurylskich, dlatego Rosja musi bacznie monitorować sytuację. Generał Fomin podkreślił także stanowisko Moskwy, która popiera pokojowe i dyplomatyczne rozwiązanie problemu północnokoreańskich zbrojeń.

4 czerwca: powraca problem wykorzystywania północnokoreańskich robotników przy rosyjskich budowach. Znowu pojawiły się doniesienia o fatalnych warunkach pracy pracowników z Korei Północnej. Według anonimowego źródła, w budowie rosyjskiego stadionu Zenit Arena, który ma być wykorzystany w przyszłorocznych mistrzostwach świata w piłce nożnej, uczestniczyło co najmniej 190 Koreańczyków. Specjalny sprawozdawca ds. praw człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych Marzuki Darusman podał, że tysiące robotników z Korei Północnej

pracuje w Rosji w „niewolniczych” warunkach. Oskarżył on firmy zatrudniające takich robotników o przyczynianie się do istnienia systemu pracy przymusowej. Według opinii publicznej, doniesienia o wykorzystaniu pracowników z Korei Północnej przy budowie infrastruktury na Mistrzostwa Świata podważają zaangażowanie Fify i Moskwy w przestrzeganie praw człowieka.

6 czerwca: na Ukrainie odbywa się konferencja prasowa poświęcona zimowym igrzyskom olimpijskim w Pyeongchang. Na konferencji obecny był ukraiński minister młodzieży i sportu Ihor Żdanow oraz przewodniczący komitetu olimpijskiego na Ukrainie Sergiej Bubka, a także medaliści zimowych igrzysk. Konferencja została zorganizowana przez południowokoreańską ambasadę w Centrum Kultury Koreańskiej.

8-9 czerwca: południowokoreańska delegacja medyczna z wizytą w Irkucku. Delegacja składająca się z reprezentantów 4 szpitali w prowincji Gyeonggi spotkała się z irkuckim ministrem zdrowia. Po spotkaniu podpisano list intencyjny w sprawie współpracy między regionami w zakresie zdrowia i medycyny. W trakcie wizyty w Rosji delegacja uczestniczyła także w koreańsko-irkuckim seminarium medycznym oraz odwiedziła kliniki medyczne w regionie.

8-9 czerwca: Białoruś chce skomputeryzować swój system handlowy z pomocą Korei Południowej. Białoruski wicepremier Władimir Semashko spotkał się z dyrektorem generalnym Koreańskiej Sieci Handlowej (KTNET) Han Jin-hyunem. Obie strony rozmawiały na temat współpracy w zakresie zniesienia dokumentacji papierowej w kierunku systemów skomputeryzowanych. W tym celu obie strony otworzyły białorusko-koreańskie centrum współpracy w zakresie technologii informacyjnych (IT).

9 czerwca: w Mińsku odbywa się „koreańsko-białoruski dzień technologii”. Wydarzenie zorganizował inkubator przedsiębiorczości Białoruski Park Wysokich Technologii (HTP), skupiający firmy zarówno krajowe, jak i zagraniczne. „Dzień technologii” miał na celu rozwijanie dwustronnej współpracy między Białorusią a Republiką Korei w dziedzinach nauki i techniki. Na wydarzeniu obecni byli ambasador Republiki Korei w Białorusi Kim Yong-ho. Dyrektor Centrum Współpracy Naukowo-Technologicznej Korea-Rosja Kim Tae-hee, a ze strony organizatorów dyrektor HTP Aleksander Martinkevich. Ponadto wśród uczestników wydarzenia znaleźli się przedstawiciele koreańskich i białoruskich małych i średnich przedsiębiorstw, a także delegacja z Narodowej Fundacji Badań Korei oraz Koreańskiego Instytutu Zaawansowanych Nauk i Technologii (KAIST). Podczas wydarzenia uczestnicy wymienili doświadczenia w opracowywaniu innowacyjnych

produktów i rozwiązań, zaprezentowali swoje projekty, a także omówili możliwości współpracy. Wydarzenie to było wspierane przez koreańskie Ministerstwo Nauki, ICT i Planowania Przyszłości oraz białoruski Państwowy Komitet ds. Nauki i Technologii.

16-17 czerwca: na Ukrainie zostaje zorganizowane forum „Ukraina – Korea. Droga od upadku do dobrobytu”. Na forum oprócz biznesmenów z Ukrainy obecny był także południowokoreański ambasador na Ukrainie Lee Yang-gu oraz delegacja z Republiki Korei, w tym przedstawiciele tamtejszego kościoła chrześcijańskiego. Podczas forum zaproszeni goście podzielili się swoimi przemyśleniami na temat cudu gospodarczego w Korei Południowej. Zastanawiano się nad tym, jakie reformy społeczne i gospodarcze umożliwiły zniszczonej po wojnie Korei w ciągu 50 lat przeistoczyć się w międzynarodowego lidera gospodarczego. Omówiono także wpływ wiary i kościoła na rozwój ekonomiczny. Innym tematem forum było pytanie, czy gwałtowny rozwój gospodarczy jest możliwy także na Ukrainie. Ambasador Lee zauważył, że Ukraina jest w tym momencie w lepszej pozycji startowej niż była Korea, dlatego wraz z odpowiednią polityką gospodarczą i społecznymi postawami obywateli znaczący rozwój ekonomiczny jest jak najbardziej prawdopodobny na Ukrainie. Wydarzenie to odbyło się w ramach „roku reformacji” na Ukrainie, gdzie obchodzona jest 500. rocznica protestantyzmu.

18 czerwca: na Ukrainie odbywa się „2017 K-POP World Festival”. Wydarzenie zostało zorganizowane w sali koncertowej Bel Étage w Kijowie z okazji 25. rocznicy ustanowienia relacji dyplomatycznych między Koreą Południową i Ukrainą. Festiwal składał się z konkursu tanecznego i wokalnego, a całość zgromadziła dużą publiczność. Wydarzenie to było zorganizowane pod patronatem południowokoreańskiej ambasady na Ukrainie.

20 czerwca południowokoreański ambasador na Ukrainie spotyka się z ministrem młodzieży i sportu. Ambasador Lee Yang-gu spotkał się z ministrem Ihorem Żdanowem, aby omówić dwustronną współpracę sportową w ramach świętowania 25. rocznicy ustanowienia stosunków dyplomatycznych między Koreą Południową i Ukrainą. Podczas spotkania zostały zaprezentowane różne projekty dotyczące tej kwestii.

27 czerwca: Stany Zjednoczone martwią się, że Rosja zajmie miejsce Chin jako sojusznik Korei Północnej. Nikki Haley, amerykańska ambasador do Organizacji Narodów Zjednoczonych wyraziła obawę, że Rosja będzie wspierać reżim północnokoreański. Stany Zjednoczone nakłaniają Chiny do wywierania większej presji na Pjongjang, by ten zamroził swój program rozwoju broni jądrowej. Natomiast Rosja zdaje się zajmować dawne miejsce Chin, zwiększając w tym roku między

innymi handel z Koreą Północną. Haley zapowiedziała, że należy „mieć oko” na poczynania strony rosyjskiej. Stanowisko Rosji w kwestii problemu północnokoreańskich zbrojeń nuklearnych pozostaje niezmiennie i administracja Putina jest zwolennikiem dialogu zamiast grózb.

27 czerwca: Rosja chce rozwiązać problem północnokoreańskich zbrojeń nuklearnych pod swoim przywództwem. Rosyjskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych ogłosiło, że Rosja opracowała plan działania w kwestii rozwiązania napięcia na Półwyspie Koreańskim. Według rosyjskiego eksperta ds. azjatyckich Georgy Toloraya, wspólne wysiłki rosyjsko-chińskie w tej sprawie mogą mieć większy wpływ niż działanie osobne. Według rosyjskiego planu, wszystkie zainteresowane strony powinny podjąć dialog bez spełnienia żadnych wcześniejszych warunków, czego żądają od Pjongjangu Stany Zjednoczone. Zdaniem rosyjskiego ministerstwa, należy zagwarantować Korei Północnej bezpieczeństwo, by ta w następstwie porzuciła swój program nuklearny. Zastępca ministra spraw zagranicznych Igor Morgulov powiedział, że wszystkie państwa w regionie muszą czuć się tak samo bezpiecznie, w tym Korea Północna, o czym często się zapomina. Pierwszym krokiem rosyjskiego planu jest wzajemna powściągliwość, unikanie prowokacji, a następnie rozpoczęcie negocjacji w sprawie ogólnych zasad stosunków międzynarodowych, w tym odrzucenie groźby czy faktycznego użycia siły. Morgulov zauważył, że ciągłe prowokacje wojskowe są przyczyną narastającego napięcia na Półwyspie Koreańskim. Prowokacje te, zdaniem strony rosyjskiej, to nie tylko północnokoreańskie testy raketowe, ale także wypowiedzi bojowe. Rosyjski dyplomata odniósł się tu zapewne do różnych wypowiedzi strony amerykańskiej, która groziła nawet Pjongjangowi użyciem siły. W wywiadzie udzielonym rosyjskiej gazecie, Morgulov dodał, że Rosja koordynuje swój plan z Chinami. Podkreślił on także znaczenie chińskiej propozycji „podwójnego zamrożenia”, która zakłada równoczesne hamowanie północnokoreańskich zbrojeń jądrowych i wspólnych manewrów wojskowych Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej. Chiny z aprobatą przyjęły rosyjską inicjatywę.

KOMENTARZ

1. W relacjach japońsko-rosyjskich stawiane są kolejne kroki w kwestii rozwiązania sporu o część wysp Kurylskich. Zgodnie z postanowieniami grudniowego szczytu między japońskim premierem Abe Shinzo i rosyjskim prezydentem Władimirem Putinem na terytorium spornych wysp rozpoczęły się badania, które mają na celu ustalić możliwości współpracy na tym terytorium.

Badania te miały rozpocząć się już w zeszłym miesiącu, ale przez kłopoty logistyczne doszło do nich dopiero pod koniec czerwca. Sporne terytoria obejmują wyspy Etorofu, Kunashiri, Shikotan i Habomai. Spór o nie od lat uniemożliwia Rosji i Japonii podpisanie powojennego traktatu pokojowego. Wyspy te są obecnie kontrolowane przez Moskwę, a Tokio rości sobie do nich prawa. Dotychczas działania japońskie na wyspach były ograniczane, choć Japonia podejmowała pewne inicjatywy. Należy do nich przyjmowanie do swoich szpitali części pacjentów z tych czterech wysp, co miało miejsce i w tym miesiącu. Rozpoczęcie badań może faktycznie przybliżyć obie strony do nawiązania bliższej współpracy gospodarczej. Japoński zespół badawczy przede wszystkim zamierza sprawdzić realne możliwości wdrożenia na terenie wysp konkretnych projektów. Wyniki badań prawdopodobnie zostaną omówione przez premiera Abe i prezydenta Putina podczas szczytu grupy G20.

2. W relacjach ukraińsko-japońskich omawiane są projekty reform na Ukrainie. Rząd japoński wyraźnie wspiera ukraińskie reformy, czego dowodem były liczne spotkania przedstawicieli rządów obu państw. Ukraiński polityk Leonid Yemets podczas swojej wizyty w Japonii wyraził gotowość swojego rządu do dalszych prac nad reformami. Japonia nie ogranicza się natomiast do samych słów, oferując Ukrainie także wsparcie finansowe w formie różnych grantów na lokalne projekty, mające na celu poprawę infrastruktury i jakości życia. Kolejnym krokiem zacieśniania relacji między tymi państwami może być projekt zniesienia wiz dla obywateli ukraińskich, choć ostateczna data wdrożenia go nie jest jeszcze znana. Finansowa pomoc rządu Japonii nie ominęła również Białorusi, która w ramach Programu Pomocy Grantowej na rzecz podstawowej polityki bezpieczeństwa ludzkości zrealizowała zakup sprzętu medycznego. W najbliższym czasie pomoc grantowa dla Białorusi ma się jeszcze zwiększyć.

3. Rosja coraz bardziej angażuje się w problemy Półwyspu Koreańskiego. Strona rosyjska zaproponowała nawet własne rozwiązanie problemu północnokoreańskich zbrojeń z pomocą Chin. Stanowisko rosyjskie jest inne od pozostałych państw zaangażowanych w tę sprawę. Stany Zjednoczone ogłosiły „koniec strategicznej cierpliwości” i stawiają na wywieranie jak największej presji na Pjongjang. Większość państw zgadza się z postanowieniami rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, które karzą Koreę Północną sankcjami za naruszanie międzynarodowego prawa. Korea Południowa opowiada się za polityką dwutorową. Seul nie zamierza rezygnować z sankcji gospodarczych,

jednocześnie szukając drogi do dialogu. Dyplomacja sportowa, pomoc humanitarna czy spotkania rozdzielonych rodzin miałyby stworzyć warunki, w których możliwa jest poprawa relacji międzykoreańskich. Rosja i Chiny opowiadają się natomiast za zmniejszeniem napięcia w regionie. Dotyczy to nie tylko potępiania północnokoreańskiej prowokacji, ale także nawoływania Stanów Zjednoczonych do zmiany wrogiej retoryki. Rosja w swoim planie proponuje stworzenie warunków do negocjacji poprzez zapewnienie Korei Północnej bezpieczeństwa. Rosjanie nie popierają również sankcji, zajmując miejsce Chin jako głównego partnera gospodarczego Korei Północnej. Obecnie Korea Północna jest izolowana przez niemal cały świat. Inicjatywy jej większego otwarcia się, chociażby na Koreę Południową, mogą bardziej przybliżyć wszystkie zainteresowane strony do negocjacji na temat denuklearyzacji niż groźby militarne.

4. Zbliżają się zimowe igrzyska olimpijskie w Pyeongchangu. Korea Południowa podejmuje się wszelkich starań dotyczących promocji tego wydarzenia. W czerwcu na Ukrainie odbyła się duża konferencja prasowa, a dodatkowo w całym regionie organizowane są różne wydarzenia związane z nadchodzącą Olimpiadą, w tym także w Polsce. Korea Południowa nie ustaje także w wysiłkach promowania swojej kultury, czego dowodem są lokalne edycje festiwali związanych z koreańskim tańcem i muzyką.

5. Korea Południowa jest atrakcyjnym partnerem dla regionu w zakresie nowoczesnych technologii. Na Białorusi w czerwcu odbył się szereg spotkań z przedstawicielami Korei Południowej, mających na celu omówienie innowacyjnych projektów i technologii informacyjnych. Wicepremier Władimir Semashko zaznaczył, że ze względu na wysoko rozwinięte technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT), partnerstwo z Koreą Południową ma duże znaczenie dla Białorusi. Według wicepremiera rozwój ICT jest jednym z głównych celów białoruskiego rządu. Koreański system e-government, czyli stosowania technologii informatycznych w administracji publicznej, jest wzorem dla wielu państw regionu, które stawiają sobie za cel coraz większą cyfryzację. Kwestia współpracy z Koreą Południową w tym zakresie była także omawiana w lutym w Polsce na polsko-koreańskich konsultacjach gospodarczych.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI– Kwiecień 2017 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodm-lodz.pl

---

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

